

Fietsroute Weteringbrug, Buitenkaag en Nieuw-Vennep

Lengte circa 25 kilometer

'Bomen om bij weg te dromen' is een serie fiets- en wandelroutes (evt. autoroute) langs bijzondere en monumentale bomen in de Haarlemmermeer

U wandelt, fietst of rijdt er met de auto vaak ongemerkt voorbij. Bomen die meestal al meer dan een eeuw figureren in de ontwikkeling van de Haarlemmermeer. Een aantal heeft de ontstaansgeschiedenis tot op heden meegemaakt en de oudste bomen - de essen bij de Eendenkooi in Vijfhuizen - hebben enkele eeuwen over het Haarlemmer Meer uitgekeken! Bomen die onze polder een groen gezicht geven, ons van zuurstof voorzien en van fijnstof verlossen. Velen zijn zo mooi en/of indrukwekkend, dat je er gemakkelijk bij wegdroomt. Er zijn veertien routes beschikbaar in ALLE delen van de Haarlemmermeer. Kijk voor een overzicht op www.stichtingmeergroen.nl

Colofon

Bomen om bij weg te dromen is een project van Stichting M.E.E.RGroen in samenwerking met De Heimanshof. De routes zijn te downloaden via www.stichtingmeergroen.nl. Tekst: Franke van der Laan en Ans Röling. Foto's: Ans Röling. JANUARI 2015

Mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Holland.

Deze fietstocht voert u door de zuidwest hoek van de Haarlemmermeer. U komt op enkele historische plaatsen. Op voormalig eiland Abbenes waar de beroemde schrijver/dichter J.P. Heije actief was en begraven is. Buitenkaag waar gemaal Leeghwater startte met het droogpompen van de Haarlemmermeer. In het parkje bij het gemaal vindt u de dikste en oudste beuk uit de polder. Schattingen van zijn leeftijd lopen uiteen van 190 tot 247 jaar, terwijl de Haarlemmermeer 'maar' 160 (1852) jaar oud is. Ooit van een Anna Paulownia-boom of araucaria (ook wel slangenden of apeboom genoemd) gehoord? U gaat ze zien op deze route over dijken en polderwegen.

U kunt alle bomen goed bekijken vanaf de weg. Als bomen op privéterrein staan, stoort u dan alstublieft de bewoners niet. Zij hebben toegestemd om hun bomen in de route te laten opnemen om u er (ook) van te laten genieten, maar onder voorwaarde dat ze niet gestoord worden.

1 We starten deze route bij dorpshuis de Kern, Lisserweg 1A in Weteringbrug. Naast dit centrum op de kruising van de Lisserweg/Leimuiderdijk vindt u twee flinke (2.05 en 1.96 m) Hollandse iepen van zo'n 80 jaar oud.

2 We fietsen de Huigsloterdijk op richting het zuiden en stoppen bij nummer 88.

Bij deze boerderij zijn vele monumentale kastanjabomen te vinden, waaronder de dikste van de polder. Deze zijn in 1913 als kastanje de grond in gegaan. Opvallend is het verschil in omvang. De dikste is 4.5 meter en andere exemplaren komen niet boven de 2.5 meter uit. Geniet u van de mooie oprijlaan en de bomen op het erf zonder de bewoners te storen. De dikste kastanje staat in een bosje op het erf voor de apart gelegen bungalow.

3 We volgen de Huigsloterweg 2.7 kilometer tot de Kaagweg.

Bij de kruising Huigsloterdijk/Kaagweg slaan we kort de Kaagweg in voor een bezoekje aan nummer 69 (nog 1.4 km). Daar treffen we een hele kleine dwergtreurbeuk van 107 jaar oud. Deze stond oorspronkelijk in Weteringbrug maar is op 20-jarige leeftijd verplaatst naar zijn huidige locatie. De boom meet ondanks zijn leeftijd maar 1 meter in omvang. Langs de weg staat ook een mooie linde uit 1945.

4 **Fiets 700 meter terug naar nummer 97, De Elisabeth-hoeve.** Naast het erf staat een aantal esdoorns uit 1916 en een kastanje van 2.7 meter omvang. Voor en naast het huis staan jongere essen en vlierstruiken. Het erf oogt misschien wat rommelig maar is daarmee een paradijs voor vogels en egeltjes.

5 **We gaan terug naar de Huigsloterdijk en volgen die 400 meter tot in Huigslot.** Bij het pondje bij nummer 247 staat een es van zo'n 80 jaar oud van 3 meter omvang. Een aantal takken is gekandelaberd. Het kandelabereren van een boom is een manier om overlast van schaduw en takbreuk te verminderen en toch de boom te sparen. Het is een vorm van knotten, waarbij de hoofdstam en een aantal zijtakken deels gespaard worden en na verloop van jaren weer uitgroeien.

We vervolgen onze route 600 meter richting Buitenkaag tot de afslag van de Dr. Heije weg Huigsloterdijk 320.

Vanaf Huigslot is het de moeite waard om het landschap en de verkaveling te letten. De ringvaart is van Huigslot tot aan Buitenkaag dwars door een aantal

eilanden gegraven die door het eiland Abbenes beschermd waren tegen de noordwester stormen. Deze eilanden waren Zuid-Hollands territorium en kwamen door de inpoldering bij Noord-Holland. Ter compensatie mochten de Zuid-Hollanders de drooggevallen veengrond afgraven en als turf verkopen. Van de Noordpolder die van het Kaageiland werd 'afgesnoept', is niets meer te zien. Maar van het deel van de Boerenbuurtpolder die van Huigslot tot aan Huigsloterdijk 320 in de Haarlemmermeer verdween, is het aan de verkaveling nog wel te zien.

6 **Bij nummer 320 staat een mooie Italiaanse populier.**

Dit is een hoge tot zeer hoge (20-40m) smal opgaande boom (maximaal 5m breed), een kweekvorm van de gewone zwarte populier die vaak wordt toegepast in windsingels en andere landschappelijke beplantingen. Zwarte en Canadese populieren lopen breder uit.

7 **400 meter verder bij boerderij De Korenbloem (nr 328) is een mooie verzameling van leilindes (dikste 2.5 m), essen (dikste 2.8 m) en zomereiken (dikste 2.30 m) te zien.**

Alle bomen zijn uit 1920. De boerderij is al sinds 1862 in bezit van de familie Van Reeuwijk. De huidige boerderij dateert van 1918 (in 1917 is de vorige afgebrand); de bomen zijn in 1920 geplant. Bij het uitgraven van de bouwput voor de nieuwe boerderij zijn diverse potjes en pullen van Makkumer aardewerk opgegraven. Dit zijn aanwijzingen dat het hier wel eens om een van de oudste boerderijen van de Haarlemmermeer zou kunnen gaan. Deze boerderij (en dat is te zien op de luchtfoto in google Earth) maakte deel uit van de Boerenbuurtpolder, waarvan het veen door de Zuid-Hollanders afgegraven is.

8 We volgen de Huigsloterdijk 1700 meter tot de afslag met de Hoofdweg-oost in Buitenkaag. Wilt u even pauzeren, dan kan dat bij restaurant Kaagzicht aan de Huigsloterdijk in Buitenkaag. Volg de Hoofdweg-oost voor 200 meter tot de kerk op nummer 2032. Voor de kerk staan 5 beuken van een jaar of 80 oud, waarvan de dikste ruim 2.5 meter omtrek heeft.

9 We gaan weer terug naar de Huigsloterdijk. Aan uw rechterhand ligt het gemaal Leeghwater. Bij de bouw van het gemaal in 1845 is er ook een tuin aangelegd. Daar ziet u de overblijfselen nog van. In deze tuin staat de dikste (ruim 5 m) en oudste beuk van de Haarlemmermeer. Ook vindt u er de oudste taxus of venijnboom van de polder met een enkele stam van 2.5 meter omtrek.

Koning Willem 1 zette na een paar honderd jaar discussie het droogmalen van de polder door. Koning Willem II voerde het werk daadwerkelijk uit en begon met het bouwen van een stoomgemaal in Buitenkaag. Zijn

echtgenote was koningin Anna Paulowna. Zij was bijzonder geïnteresseerd in bomen en het prestigeproject van de drooglegging. Die volgde ze op de voet op het bankje onder de monumentale beuk. Deze heeft nu een omtrek van ruim 5 meter. Op een oude foto (zie hiernaast) staat de beuk die dan minstens 80 jaar oud is. De foto stond in het blad De ingenieur van 1934. Trek hier 80 jaar van af en je komt op een plantjaar omstreeks 1854. Daarmee wordt de leeftijd van de boom 180/190 jaar oud. Droom eens weg bij wat hij allemaal heeft meegemaakt...

De taxus zou even oud kunnen zijn. Helaas kunt u er niet vlak bij komen, want dit park is afgesloten.

Alleen op open dagen (zie www.rijnland.net) is het gemaal voor bezoekers toegankelijk. Maar vanaf de Hoofdweg-oost en de Lisserdijk heeft u door het hek goed zicht op de bomen.

10 Fiets 600 meter de Lisserdijk op onder de A44 door. Bij nummer 75 staan 20 essen van circa 80 jaar oud; de dikste is 2.30 m.

11 Ga terug naar de kruising Lisserdijk/Hoofdweg en fiets de Hoofdweg-westzijde op. Tegenover nummer 7 ziet u een mooie klimboom met drie grondtakken. Dit is een es van 2.02 meter dik en 80 jaar oud. Daarna ziet u een aantal lindes van zo'n 40 jaar oud.

Fiets 3 kilometer noordwaarts naar Abbenes en kruis bij het viaduct van de A44 de Hoofdvaart naar de oostzijde. Sla bij de Dr. Heijebrug rechtsaf de Dr. Heijelaan in. Na 350 meter, waar u het dorp verlaat, is het J.P. Heije kerkhof.

Jan Pieter Heije (1809-1876) was oorspronkelijk arts in Amsterdam, maar werd bekend als dichter en schrijver van kinderliedjes zoals 'Zeven kikkertjes', 'het karretje op den zandweg reed', 'Zie de maan schijnt door de bomen' en de 'Zilvervloot'. Zijn schoonvader kocht veel land rond Abbenes in de drooggelegde Haarlemmermeerpolder. Zo raakte hij betrokken bij de lokale gemeenschap waar veel armoede heerste. Hij stichtte een kleuterschool, een naai- en breischool, een bibliotheek en een Schoolspaarbank. Ook liet hij deugdelijke arbeiderswoningen bouwen en schonk een stuk grond om een kerk op te bouwen. Op het kerkhof bij die kerk ligt hij begraven onder een monument dat door Willem Molkenboer werd ontworpen/gebouwd.

12 Op het kerkhof staan 12 zomerlindes uit 1868 (dikste 1.85 m).

Op de oprijlaan vindt u een beuk van 2 meter en halverwege uiterst rechts staat een esdoorn van 2.4 meter

We gaan nu terug naar de hoofdvaart en slaan 50 meter rechtsaf.

Daar ligt de kerk van Abbenes op een terp. Abbenes was een eiland in het Haarlemmer Meer! Tot onze verrassing hebben we geen bomen gevonden van voor 1852.

13 Rond de kerk staan 12 zomerlindes die mogelijk van de stichting van de huidige kerk in 1868 dateren.

Ze zijn dus circa 150 jaar oud en de dikste meet 1,85 meter.

14 200 meter verder op Hoofdweg nummer 1710 was vroeger de lagere school van Abbenes, die gebouwd werd in 1923.

Toen zijn ook de platanen geplant die er nu nog staan. De dikste is 3.7 meter in omtrek. De school is inmiddels vervangen door het Praathuis, het dorps huis van Abbenes.

15 Tegenover het Praathuis steekt u de brug over de Hoofdvaart over en slaat u linksaf.

U passeert na 30 meter een boerderij op nummer 1561 met een fraaie muurschildering en twee monumentale rode beuken uit 1885 (omtrek 2.1 en 2.8 m)

16 Vervolg uw weg nog 150 meter en sla het Kalverlaantje in. Houdt links aan de Tonnekamp op en dan de eerste weg rechts De Regtstraat. Daar staat bij nummer 5 een pluimiep. Eén van de twee exemplaren in de Haarlemmermeer. Er staat ook een aantal mooie dennen in het straatje. Dit deel van het dorp ligt ook nog op het oorspronkelijke eiland.

Keer terug naar de oostzijde van de Hoofdweg en fiets richting Nieuw-Vennep. Na 550 meter is de volgende stop is bij nummer 1666, boerderij Vondel's Landleeuw. Deze naam komt van J.P. Heije, die een groot aantal van de boerderijen van zijn schoonvader een naam gaf. De oude boerderij brandde in 1935 af door hooibroei.

De nieuwe boerderij had meer weg van een 'buitenverblijf' met twee etages, bijgebouwen en een binnenplaats, dan van een boerderij. De huidige eigenaar heeft de boerderij uitgebouwd tot een van de grootste akkerbouwbedrijven in de Haarlemmermeer.

17 Op het terrein staan 4 platanen, een treurwilg van 3.3 meter, 23 essen waarvan de dikste 2.23 meter is en een esdoorn van 1.5 meter omvang. De bomen zijn ongeveer 60 jaar oud.

18 Zo'n 200 meter voor de kruising met de Lisserweg ziet u aan de overkant van de Hoofdvaart- west nummer 1481 een monumentale paardenkastanje uit 1890 van 130 jaar oud. De boom heeft een omtrek van 3.4 meter en is gekandelaberd.

19 Vanaf de Lisserweg is het 2 kilometer naar Nieuw-Vennep tot aan tuincentrum Suidgeest (naast Hoofdweg Oost nr 1432).

Daar treft u voor aan de weg 2 paardenkastanjes van 2.68 meter en 2.57 meter van zo'n 90 jaar oud.

20 Ongeveer 800 meter verder bij nummer 1380 staat voor het huis een paardenkastanje van ongeveer 100 jaar oud (2.80 m omtrek).

21 Steek de fietsbrug over naar de westzijde van de Hoofdweg. Tegenover de brug in de tuin van het huis op de hoek Spoorstraat/ Hoofdweg-west nummer 1223 staat een van de dikste treuressen van de polder met een omvang van 2 meter. De boom is zeker 100 jaar oud, maar de precieze leeftijd is niet bekend. Treuressen zijn, net als treurbeuken en treurberken, een kweekvariant van de gewone soorten.

In dezelfde tuin staat ook de grootste slangenden/apenboom of Araucaria die we in de polder hebben gevonden. Hij is nog niet zo oud en heeft een stamomvang van circa 1 meter. Slangendennen zijn een soort levende fossielen, die dateren uit de tijd dat er nog geen loofbomen, gras en kruiden, maar al wel Dinosauriërs waren. In Zuid-Amerika hebben ze weten te overleven tot deze tijd. De boom heeft schubachtige takken, dik, driehoekig en scherp. Ze zijn ongeveer 3-5 centimeter lang en blijven lange tijd (tot vijftien jaar) op de door de schubben bedekte takken.

Uiteindelijk verdorren de schubben en komen de takken bloot te liggen. De mannelijke en vrouwelijke delen zijn te vinden op verschillende bomen. De vrouwelijke kegels zijn bolvormig en kunnen zo groot als een kleine voetbal worden, en bevatten eetbare zaden. Mannelijke kegels zijn kleiner en min of meer cilindrisch. Sommige apenbomen kunnen 50 meter hoog worden met een stamdiameter van ongeveer 2 meter en meer dan 1000 jaar oud.

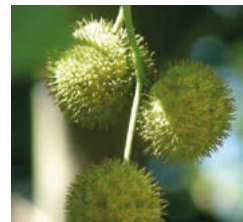
22 Ga de Spoorstraat in dan komt u in het Dr. Van Haeringenplantsoen waar onder meer imposante treurwilgen staan van circa 70 jaar oud met een omvang van zo'n 4 meter.

23 Bij Hoofdweg-west 1215 op de hoek van de Ev. Previnareweg staat een dubbel huis met een aantal zomerlindes uit

1923 van 100 jaar oud met een omvang van circa 2 meter.

24 Na 150 meter langs de Hoofdweg-west steken we weer over naar de oostzijde van de Hoofdweg. Aan de Hoofdweg 1334 staat een Hollandse iep van ruim 2.0 meter en zo'n 60 jaar oud.

25 Nog 100 meter verder komt u bij de witte kerk in het centrum van Nieuw-Vennep op de kruising van de Hoofdweg en de Vennepweg. Achter de kerk bij de pastorie staat de mooiste boom van Nieuw-Vennep. Helaas is deze door de ombouwing in de tuin niet in volle glorie te aanschouwen (privéterrein - niet betreden!). Het is een oosterse plataan van 150 jaar oud en 4.2 meter in omvang. De kerk is in 1862 in Vennip gebouwd. De gewone plataan is een kruising tussen de westerse plataan (Siccamore tree: uit Amerika) en de oosterse plataan (uit Turkije/ Zuid-Europa). In de polder staan een stuk of 6 oosterse platanen. Deze zijn gevoelig voor vorst als ze jong zijn. Op later leeftijd minder. Er staan geen westerse platanen en duizenden gewone platanen met name in Zwanenburg en Badhoevedorp. Het verschil tussen de gewone en de oosterse plataan is de bladvorm, die bij de oosterse meer ingesneden is, en het aantal zaadbollen per zaadtak. Bij de gewone plataan zijn dit er 1 of 2 en bij de oosterse plataan 4 tot 6. Op hetzelfde perceel staat ook nog een mooie rode beuk van ongeveer dezelfde leeftijd (2.63 m omtrek) en 6 esdoorns van bijna 2 meter omtrek.

26 Aan de overkant van de Hoofdvaart (100m) staan aan de Venneperweg 485/487 twee paardenkastanjes van 2.57 en 2.70 meter (circa 60 jaar oud).

27 Ga terug de kruising over richting Burgerveen over de Venneperweg.

Neem na 100 meter de eerst weg links, de Rustoordstraat, en ga bij de kruising naar rechts de Bosstraat in. Daar ligt begraafplaats Taxushof met een aantal mooie bomen. Op de kruising met de Eilandstraat staat een eeuw oude paardenkastanje van een kleine 3 meter in omtrek. Bij de parkeerplaats voor het kerkhof staat een aantal mooie oude haagbeuken met karakteristieke omhoog geheven takken. De dikste is 2,5 meter in diameter in omtrek. Op het kerkhof staat een mooie oude es van bijna 3 meter omvang.

28 Fiets daarna terug naar de Venneperweg en volg deze 350 meter. U passeert dan de r.k. kerk van Nieuw-Vennep, parochie O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen. Deze kerk dateert 1865. Het oorspronkelijke gebouw aan de kruising Venneperweg/Antoniussstraat is in de 50-tiger jaren vervangen. Op het kerkhof staan nog wel bomen uit 1865: een rode beuk van 3.17 meter en een paardenkastanje van 2.8 meter. Beide bomen zijn meer dan 100 jaar oud.

29 Tegenover het kerkhof, aan de Venneperweg nummer 429, staat een monumentale paardenkastanje van 2.6 meter in omtrek; deze staat hier al zo'n 100 jaar.

30 Als we het dorp uitfietsen onder de spoorlijn door komen we na 900 meter bij Venneperweg 2. Dit erf biedt een mooi aanzicht van twee beuken en twee paardenkastanjes uit 1948.

31 Vervolg uw weg 3 kilometer over de Venneperweg naar Burgerveen.

Daar gaat u rechtsaf de Leimuiderdijk op. Na 600 meter ziet u bij nummer 354 twee mooie zomerlindes van meer dan 2 meter omvang.

32 We volgen de Leimuiderdijk 1.2 kilometer tot een verbindingsweg de dijk af naar Weteringweg 113.

Daar kunt u mooi de rode en gewone beuk met elkaar vergelijken. Ze zijn beide 100 jaar oud. De rode is 3.27 meter en de gewone is 3.04 meter in omtrek.

33 We gaan terug naar de Leimuiderdijk en volgen deze 550 meter tot het begin van de bebouwing van Weteringbrug.

Daar staan naast nummer 473 net voor een heg dwars op de dijk op 1.5 meter van de weg een niet zo grote maar wel bijzondere boom. Dit is een princessen- of Anna Paulowna-boom met een omvang van 1.5 meter uit 1990. Deze boomsoort dankt zijn naam aan koningin Anna Paulowna (echtgenote van Koning Willem II, die de Haarlemmermeer liet droogleggen). Zij had een speciale belangstelling voor bomen. Deze boom komt uit China waar hij als geboortebom op de placenta van kinderen wordt geplant.

Hij groeit zo snel dat hij bij het trouwen verzaagd kan worden tot meubilair. In mei bloeit deze boom uitbundig met lila bloemkegels. 50 Meter verder bij de nummers 474 en 475 staan 2 rode beuken van 2.5 meter omtrek en 80 jaar oud.

Fiets 400 meter door naar de dorphuis de Kern en u bent weer terug op het beginpunt.

Wij hopen dat u genoten heeft van deze fietstocht. Er zijn nog diverse andere fiets- en wandelroutes langs bijzondere en monumentale bomen te maken in de Haarlemmermeer.

Kijk op www.stichtingmeergroen.nl